

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า ซึ่งผู้วิจัยได้วางแผนการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า

ระยะที่ 2 การดำเนินการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า

1. คำถามการวิจัย

สภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. เป้าหมาย

ทราบสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4.1 ประชากร ได้แก่

4.1.1 ผู้บริหาร จำนวน 2 คน

4.1.2 ครู จำนวน 17 คน

4.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน

4.1.4 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 326 คน

4.1.5 ผู้นำชุมชนในเขตบริการ 6 หมู่บ้านที่ไม่ได้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 390 คน

4.2 กลุ่มเป้าหมาย การกำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยใช้ตาราง ของ Krejcie and Morgan และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้แก่

4.2.1 ผู้บริหาร จำนวน 2 คน

4.2.2 ครู จำนวน 17 คน

4.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน

4.2.4 ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นเรียนละ 16 คนจำนวน 176 คน

4.2.5 ผู้นำชุมชนในเขตบริการ 6 หมู่บ้านที่ไม่ได้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน

5. ระยะเวลาศึกษา

การวิจัยในระยะที่ 1 ช่วงเวลาระหว่างเดือน มิถุนายน 2556 – สิงหาคม 2556

6. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 แบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ลักษณะของเครื่องมือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 1) ด้านการให้บริการชุมชน 2) ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน 3) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น 4) ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และ 6) ด้านการประชาสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามการดำเนินการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า

วิธีการสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ศึกษาหลักทฤษฎี เอกสาร วิธีการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและกรอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและกรอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในระยะที่ 1
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้านเนื้อหา ด้านโครงสร้าง และให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้านเนื้อหา และด้านโครงสร้าง ประกอบด้วย
  - 5.1. นายสุเรนทร์ ชัยยะวงศ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่า จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย ด้านโครงสร้างเนื้อหา
  - 5.2. นายวีระ ภาณุตานนท์ กศ.ม. (ภาษาไทย) รองผู้อำนวยการโรงเรียนนาข่าวิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย ด้านภาษา
  - 5.3. นายสุนันท์ พลอาษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเหล่า จังหวัดมหาสารคามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย ด้านสถิติการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้านเนื้อหา และด้านโครงสร้างโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าแบบสอบถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ (IOC : Index of Item Objective Congruence.) (ไพศาล วรคำ. 2552 : 257) การกำหนดคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ +1 แน่ใจสอดคล้องกัน 0 ไม่แน่ใจสอดคล้องกัน -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกัน เกณฑ์การในคัดเลือกข้อคำถามพิจารณาเสียงส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้องก็ถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เสียงส่วนใหญ่คือ 2 ใน 3 ใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 ขึ้นไป (ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.67 – 1.00 ถือว่าใช้ไม่ได้)
6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง
7. จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและผู้นำชุมชน จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

9. นำแบบสอบถามหาค่าอำนาจจำแนกโดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item -Total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 100) แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

10. นำผลการวิเคราะห์แบบสอบถามแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการปรับปรุงข้อคำถามบางข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกโดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item -Total Correlation) ที่มีค่าไม่ถึงค่าที่ยอมรับได้ (0.2 ขึ้นไป)

11. นำแบบสอบถามฉบับที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายจนครบ ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลจริงและถูกต้องนำแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

7. วิธีการดำเนินการ

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียน
2. นำส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ในโรงเรียนที่สังกัด ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มเป้าหมาย
3. ดำเนินการวิเคราะห์แบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ดำเนินตามขั้นตอน วิธีการของการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ข้อมูล
2. ให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 103)

5 หมายถึง สภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เถณฑ์การแปลผลพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน 5 ระดับ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553: 103)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	มีสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	มีสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	มีสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	มีสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	มีสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบแบบสอบถาม โดยหาค่า IOC คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการศึกษา (IOC: Index of item objective congruence) (ไพศาล วรคำ. 2552 : 257)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่
ต้องการศึกษา

R	แทน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
$\sum$	แทน	ผลรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

8. ผลลัพธ์ที่ได้

ข้อมูลสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า

6.2 การประชุมระดมความคิด

การศึกษาหาแนวทางการดำเนินการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในครั้งนี้ได้คัดเลือกกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนา จำนวน 9 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครู จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
2. เป็นผู้มีความสนใจในการจัดการศึกษาในเขตบริการ
3. เป็นไม่มีผลประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

หน่วยงาน หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

คุณสมบัติของผู้บริหาร

1. เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านการศึกษาในสาขาครุศาสตร์หรือ ศึกษาศาสตร์ หรือ
2. มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 10 ปี หรือ
3. เป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการ เช่น หนังสือหรือเอกสารประกอบการสอน

บทความ

ทางวิชาการ ผลงานวิจัยทางการศึกษา หรือผลงานวิจัยเชิงประจักษ์

คุณสมบัติของผู้ปกครองนักเรียน

1. เป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น
2. ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

3. เป็นผู้มีความสนใจในการจัดการศึกษาในเขตบริการ

คุณสมบัติของผู้นำชุมชน

1. เป็นผู้มีความสนใจในการจัดการศึกษาในเขตบริการ

2. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถหรือมีผลงานด้านการศึกษา ศาสนา

ศิลปวัฒนธรรม

3. ต้องไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

คุณสมบัติของครู

1. เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านการศึกษาในสาขาครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ หรือ

2. มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 10 ปี หรือ

3. เป็นผู้มีผลงานทางวิชาการ เช่น หนังสือหรือเอกสารประกอบการสอน บทความทางวิชาการ ผลงานวิจัยทางการศึกษาโดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน หรือผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอน เชิงประจักษ์ เป็นที่ยอมรับและนับถือในชุมชน

6.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสนทนากลุ่ม (focus group)

ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสนทนากลุ่ม (focus group) เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการในการวิจัย วิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยนำข้อมูลจากการศึกษาในระยะที่ 1 จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามมาเป็นประเด็นปัญหาที่มีสภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในระดับน้อย และประเด็นที่ประสบปัญหา กำหนดเป็นข้อคำถาม กำหนดประเด็นหรือตัวแปรตัวบ่งชี้ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยอาศัยจากกรอบการบริหารตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle) 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน นำประเด็นดังกล่าวมาสร้างเป็นแนวทางในการดำเนินการสนทนาหรือสร้างเป็นแนวคำถามย่อย ๆ ใช้สำหรับบันทึกการสนทนากลุ่มของผู้เข้าร่วมสนทนาจากการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนา ตามคุณลักษณะ คุณสมบัติที่กำหนดในกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนา

วิธีการสร้างเครื่องมือแบบสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแบบ
สนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อกำหนดกรอบของแนวคำถามที่จะใช้ในการสนทนากลุ่ม
3. วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการในการวิจัย โดยนำประเด็นที่มี
สภาพการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระดับน้อย และประเด็นที่ประสบ
ปัญหา กำหนดเป็นข้อคำถาม กำหนดประเด็นหรือตัวแปรตัวบ่งชี้
4. สร้างแนวคำถามย่อยตามตัวบ่งชี้ ซึ่งจะช่วยให้การสนทนาดำเนินไป
อย่างราบรื่น
5. เขียนร่างแบบสนทนากลุ่ม ตามกรอบแนวคิด
6. สร้างแบบสนทนากลุ่ม
7. นำแบบสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
พิจารณาตรวจสอบ ความชัดเจนของภาษาและเนื้อหาสาระ และให้ข้อเสนอแนะ
8. ปรับปรุงแบบสนทนากลุ่ม ที่อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ
9. นำแบบสนทนากลุ่มฉบับที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว เพื่อนำไปใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มในลำดับต่อไป

6.2.2 วิธีการดำเนินการ

1. การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนา ตามหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก บุคคลร่วม
สนทนากลุ่ม โดยคัดเลือก หรือ Screening Form ตามลักษณะ คุณสมบัติที่กำหนด ได้แก่
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียนและผู้นำชุมชน ครู
2. ศึกษาอัตชีวประวัติของกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนา พร้อมทั้งขอคำแนะนำ จาก
อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อติดต่อหาบาทม และเรียนเชิญเป็นกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนา ในการให้ข้อมูล
3. เตรียมบุคลากรในการสนทนากลุ่ม บุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดสนทนากลุ่ม
ประกอบด้วย ผู้ดำเนินการสนทนา และผู้จัดบันทึกการสนทนา ดำเนินการประสานและติดต่อ
กลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนา นัดหมายวันเวลา
4. จัดเตรียมการสนทนากลุ่ม เตรียมสถานที่ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบคือ สมุดจด
บันทึก บันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป และการบันทึกวีดิทัศน์
5. สถานที่จัดสนทนากลุ่มคือห้องประชุม โรงเรียนเหล่า อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม

6. การดำเนินสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้เกิดแนวคิด และแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการพัฒนางานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในประเด็น/ตัวชี้วัดที่เลือกจากระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามมากำหนดเป็นข้อคำถาม

7. ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 2 ชั่วโมง

8. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มโดยนำข้อมูลที่ได้มาแปลผล นำเสนอ โดยการบรรยาย และพรรณนาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) นำข้อมูลที่ได้มาแปลผล นำเสนอ โดยการบรรยาย และพรรณนาวิเคราะห์ การจัดกระทำข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง จัดกลุ่มข้อมูลตามความมุ่งหมาย ตรวจสอบ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ จำแนกข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ตามประเด็นคำถาม หาความสัมพันธ์ของข้อมูล ความใกล้เคียงของข้อมูล และนำมาเขียนเป็นความเรียงแบบบรรยาย

6.2.3 ผลลัพธ์ที่ได้

โครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีคุณภาพ

ระยะที่ 2 การดำเนินการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า

1. คำถามการวิจัย

จะพัฒนาคุณภาพการดำเนินการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า ได้อย่างไร

2. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. เป้าหมาย

โครงการ/กิจกรรมในดำเนินการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
โรงเรียนบ้านเหล่า ที่มีคุณภาพ

4. ระยะเวลาศึกษา

การวิจัยในระยะที่ 2 ช่วงเวลาระเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2556

5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินโครงการ/กิจกรรม แบบสอบถามความพึงพอใจ

5.1 แบบสัมภาษณ์

วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

- 5.1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการ
ดำเนินงานการแก้ปัญหาการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า
- 5.1.2 ศึกษาเอกสาร หลักการ วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
- 5.1.3 กำหนดกรอบ ขอบข่าย ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ และดำเนินการ
สร้างแบบสัมภาษณ์
- 5.1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้านเนื้อหาด้านโครงสร้าง และให้ข้อเสนอแนะ
- 5.1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้าน
เนื้อหา และด้านโครงสร้าง
- 5.1.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นและปรับปรุงตามคำแนะนำของ
ผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง โดยนำ
ข้อเสนอแนะไปพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง
- 5.1.7 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์
- 5.1.8 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ไปใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล

5.2 แบบประเมินโครงการ/กิจกรรม

วิธีการสร้างแบบประเมินโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

5.2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/กิจกรรม

5.2.2 ศึกษาหลักทฤษฎี เอกสาร วิธีการสร้างแบบประเมินตามกรอบแนวคิด และกรอบวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม

5.2.3 กำหนดขอบข่ายและสร้างแบบประเมินตามกรอบแนวคิดของโครงการ/กิจกรรม

5.2.4 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้านเนื้อหาด้านโครงสร้าง และให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

5.2.5 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้านเนื้อหา และด้านโครงสร้าง ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าแบบประเมินแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับลักษณะที่ต้องการศึกษาหรือไม่ เลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

5.2.6 ปรับปรุงแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

5.2.7 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

5.2.8 นำแบบประเมินฉบับที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

วิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

5.3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

5.3.2 ศึกษาหลักทฤษฎี เอกสาร วิธีการสร้างเครื่องมือ

5.3.3 กำหนดขอบข่ายและสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

5.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้านเนื้อหาด้านโครงสร้าง และให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

5.3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้านเนื้อหา และด้านโครงสร้าง

5.3.6 ปรับปรุงแบบสอบถามความพึงพอใจ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

5.3.7 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

6. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการวิจัยในการศึกษาในระยะที่ 2 เป็นการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมที่ได้จากระยะที่ 1 นำผลจากการสนทนากลุ่มสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียนบ้านเหล่า ดำเนินการประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน ชี้แจงขั้นตอนการทำงาน วิธีการดำเนินการโดยอาศัยจากกรอบการบริหารจัดการด้วยกระบวนการ PDCA 4 ขั้นตอนของวงจร วงล้อเดมมิง ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) และ 4) การปฏิบัติการแก้ไข (Action) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การแผนงาน (Plan)

การเตรียมแผนงาน(Planning) ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. จัดทำโครงการเสนอผู้บริหารสถานศึกษา
2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน กำหนดเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม
3. กำหนดวิธีการทำงานอย่างครอบคลุม รัดกุม เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
4. กำหนด ขั้นตอนการปฏิบัติร่วมกัน และการประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน
5. แต่งตั้งคณะดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม

ขั้นตอนที่ 2 ลงมือปฏิบัติตามแผนงาน (Doing) ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ปฏิบัติตามแผน ของโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดในการพัฒนา

1. ศึกษาแผนงาน (Planning) ให้เข้าใจร่วมกันทุกฝ่าย
2. ชี้แจงแนวปฏิบัติ ลงมือปฏิบัติตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้
3. เก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติตามแผนงาน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่สร้างรองรับไว้ในแต่ละขั้นตอน
4. ติดตามการดำเนินโครงการ/กิจกรรม โดยละเอียด

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Checking) เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการ/กิจกรรม และประเมินผลโครงการ/กิจกรรม ประมวลผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการ/กิจกรรม

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ ด้วยเครื่องมือ แบบประเมินโครงการ/กิจกรรม ภายหลังจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Acting) จากผลของการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม ตรวจสอบในขั้นที่ 3 ถ้าพบว่ามีข้อบกพร่องขึ้น หรือไม่ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาปฏิบัติการแก้ไขปัญหาที่พบ เก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจจากการดำเนินการตามแผนงาน/ภายหลังจากการดำเนินโครงการด้วยเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจเขียนสรุปผลการดำเนินการตามกระบวนการ PDCA

นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบ จัดกลุ่มของข้อมูลตามความมุ่งหมาย วิเคราะห์ พิจารณาผลการดำเนินงาน เพื่อสะท้อนถึงเป้าหมายของการดำเนินการ นำมาสรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณโดยการใช้ ค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินโครงการ/กิจกรรม ด้วยจัดกลุ่มของข้อมูลตามความมุ่งหมาย วิเคราะห์และนำเสนอเป็นความเรียง พรรณนาวิเคราะห์ เขียนสรุปรายงานผลการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่า ในระยะที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจจากการดำเนินการตามแผนงาน/ภายหลังจากการดำเนินโครงการด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลผลพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงคะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด.2553:103) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย สรุปผลพิจารณาแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่าที่ดำเนินการไปแล้วเขียนรายงานทั้งฉบับ

7. ผลลัพธ์ที่ได้

แนวทางการดำเนินงานการแก้ปัญหการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่า

ตารางที่ 4 แผนปฏิบัติการดำเนินการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ระยะที่/คำถาม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กิจกรรม	เครื่องมือที่ใช้เก็บ	ระยะเวลา
ระยะที่ 1/สภาพการพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่	-เพื่อศึกษาสภาพพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	- ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการ พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า	-ศึกษาสภาพการ พัฒนาความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน โรงเรียนบ้าน เหล่า	รวบรวมข้อมูล -แบบสอบถาม -แบบสัมภาษณ์ -แบบสนทนากลุ่ม (Focus group)	มิถุนายน 2556- สิงหาคม 2556
การศึกษาระดับประถมศึกษา มหสารคาม เขต 2 เป็น อย่างไร				แบบประเมิน โครงการ	กรกฎาคม - กันยายน 2556
ระยะที่ 2/ จะพัฒนาคุณภาพการดำเนินการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	-เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	-พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าได้	- ดำเนินโครงการ/ กิจกรรมการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่า	แบบสอบถามความพึงพอใจ	